किंचतस्यशत्रुत्वेतदभिप्रायश्चारैरपिदुर्ज्ञेयइत्याह॥ अशक्यमिति॥ परस्यशत्रोर्भावश्चारेण सहसाद्राक्प्रश्नमात्रेणवेत्तुं ज्ञातुमशक्यएव॥ अज्ञातेनपृष्टे उत्तरस्यैवादानात्॥ शत्रुप्रहितत्वेनज्ञाते प्रत्युतदंडस्यापिप्रसंगात्॥ नन्वेवंजगति चारप्रेषणनैष्फल्यप्रसंगइतिचेन्न॥ बहुकालंतत्रस्थितौ तद्वचनैस्तद्व्यवहारैस्तत्संगेहर्षामर्षादिभिश्च तस्यशत्रुमित्रत्वज्ञानाय तत्प्रेषणसंभवात्॥ यदेवमतोंतरेणेति॥ अंतरेणस्वरैर्भिन्नैर्नैपुण्यंपश्यतांभृशमितिप्राचीनपाठः॥अंतरेणव्यवहारमध्ये भिन्नैःस्वरैर्विलक्षणविलक्षणस्वरैः कंठध्वनिभिर्नैपुण्यं सदसदन्यतरत्वनिश्चयं पश्यतां कुरुतां भवानितिशेषः॥ तत्रबाष्पकंठत्वे भीत्यापूर्वापरासंगतकथनेचासन् अन्यथासन्निति निश्चीयतामित्याशयः॥ अंतःस्वभावैर्गीतैस्तैर्नैपुण्यंपश्यताभृशमितिपाठे॥ भृशमत्यर्थं स्वस्मिन्नैपुण्यं पश्यता जानतापि प्रष्ट्रा अंतःस्वभावैरापाततः प्रसन्नार्थत्वेपि गूढाभिप्रायैर्गीतैर्भाषितैः परस्वभावोभिप्रायः

अशक्यंसहसाराजन्भावोवोद्धुंपरस्यवै॥ अंतरेणस्वरैर्भिन्नैर्नैपुण्यंपश्यतांभृशं॥ ६१॥ नत्वस्यब्रुवतोजातुलक्ष्यतेदुष्टभावता॥ प्रसन्नंवदनंचापितस्मान्मेनास्तिसंशयः॥ ६२॥ अशंकितमतिःस्वस्थोनशठःपरिसर्पति॥ नचास्यदुष्टवागस्तितस्मान्मेनास्तिसंशयः॥ ६३॥ आकारच्छाद्यमानोपिनशक्योविनिगूहितुं॥ बलाद्विवृणोत्येवभावमंतर्गतंनृणां॥ ६४॥

सहसावेत्तुंनशक्यइत्यर्थः॥ ६१॥ नन्वयैवप्रथमंपरीक्ष्यतामितिचेन्मयापरीक्षितएवेत्याह॥ नत्वस्येति॥ दुष्टभावता वचनचेष्टादिभिर्दुष्टांतःकरणता नलक्ष्यते प्रसन्नवदनताचदृश्यते॥ ६२॥ उक्तार्थस्यैव स्थैर्यायाभ्यासः॥ अशंकितेति॥ अशंकितमतिः निश्चितशरणगमनमतिः रामशरणगमनमेव ममेष्टसाधनमितिसुप्रतिष्ठितचित्तः अतएव स्वस्थः सुस्वभावएवभूत्वाऽयंपरिसर्पति नशठोगूढविप्रियधीर्भूत्वा॥ दुष्टवाग्दुष्टाशब्दार्थदोषवती॥ ६३॥ ननुशठोप्येवंवक्ष्यतीत्याशंक्याहाकारइति॥ आकारआंतरोभावः यावच्छक्यं छाद्यमानोपि न सर्वात्मनानिगूहितुंशक्यः कुतस्तत्राह॥ बलादिति॥ भावं शठभावं साधुभावंच विवृणोत्येव अंतर्यामिदेवतेतिशेषः॥ साहि तथावचनादिप्रेरणया तंप्रकटीकरोतीत्यर्थः॥ अस्यत्रिरेकरूपवादान्निर्दुष्टत्वंनिर्णीयतइतिभावः॥ ६४॥